

Eerikki Viljanen kesk ym.

Kirjallinen kysymys elintarvikkeiden pakkausmerkintöjen valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä koskeva lainsäädäntö perustuu EU:n valvontaasetukseen (EU) 2017/625 ja elintarvikeasetukseen (EY) N:o 178/2002. Näiden mukaan kuluttajalle annettavien tietojen on oltava oikeita, selkeitä ja ymmärrettäviä sekä suomen ja ruotsin kielellä. Merkintöjen tarkoituksena on suojata kuluttajaa ja varmistaa rehellinen kilpailu elintarvikemarkkinoilla.

Käytännössä elintarvikkeiden pakkausmerkintöjen valvonnassa esiintyy kuitenkin merkittävää epätasa-arvoa yritysten välillä. Osa yrityksistä noudattaa tarkasti lainsäädäntöä ja teettää käännökset molemmille kielille, kun taas osa tuo maahan ja myy elintarvikkeita ilman asianmukaisia merkintöjä. Tämä antaa sääntöjä rikkoville yrityksille perusteetonta taloudellista hyötyä ja heikentää rehellisesti toimivien yritysten kilpailuasemaa.

Helsingin kaupungin Elintarvikepetokset-selvityksessä (Kaupunkiympäristön julkaisuja 2023:26) todettiin, että tarkastetuista maahantuontia harjoittavista yrityksistä lähes kaikissa oli puutteita suomen- ja ruotsinkielisissä pakkausmerkinnöissä. Noin puolesta tuotteista puuttuivat merkinnät kokonaan ja vain joka neljäs tuote oli merkitty lain vaatimalla tavalla.

Vuoden 2025 Oiva-raporttien perusteella Helsingin alueella lähes 43 prosentilla itsenäistä maahantuontia harjoittavista liikkeistä on edelleen merkintäpuutteita. Myös Vantaalla on asetettu uhkasakkoja useille toimijoille pakkausmerkintöjen laiminlyöntien vuoksi.

Kuluttajansuojaa tulisi korostaa nykyistä vahvemmin. Jokaisella kuluttajalla on oikeus tietää, mitä hän ostaa ja syö ja tehdä valintansa luotettavan tiedon perusteella. Puutteelliset elintarvikemarkinnat hämärtävät kuluttajan mahdollisuuksia arvioida tuotteen alkuperää ja turvallisuutta.

Elintarvikkeiden valvonta on pitkälti kuntien vastuulla, mutta kuntien elintarviketurvallisuusyksiköillä ei ole riittäviä resursseja toistuviin tarkastuksiin ja sanktioiden asettamiseen. Näin ollen laiminlyönnit jäävät usein käytännössä seuraamuksitta, mikä ylläpitää epätervettä kilpailuasetelmaa.

Ongelma on vakava paitsi kuluttajansuojan myös suomalaisen elintarviketeollisuuden kannalta. Kotimaiset yritykset kantavat käännös- ja merkintäkustannukset sekä noudattavat säädöksiä, kun

Kirjallinen kysymys KK 338/2025 vp

taas osa tuontiyrityksistä voi kiertää velvoitteita ilman välitöntä riskiä valvonnasta. Rehellisesti toimivat maahantuojat kärsivät samasta epätasapainosta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä varmistaakseen, että elintarvikkeiden pakkausmerkintöjen kieli-vaatimuksia ja jäljitettävyyssvelvoitteita noudatetaan yhdenvertaisesti kaikkien toimijoiden osalta,

miten hallitus aikoo vahvistaa kuntien ja Tullin resursseja, jotta valvontaa voidaan tehdä säännöllisemmin ja tehokkaammin myös elintarvikepetosten ehkäisemiseksi ja

onko hallitus valmis selvittämään, tulisiko pakkausmerkintärikkomuksista aiheutuvat sanktiot ja hallinnolliset seuraamukset yhdenmukaistaa ja kiristää niin, että sääntöjen rikkominen ei olisi taloudellisesti kannattavaa?

Helsingissä 16.10.2025

Eerikki Viljanen kesk
Anne Kalmari kesk
Jouni Ovaska kesk
Vesa Kallio kesk
Hanna-Leena Mattila kesk
Hanna Kosonen kesk
Mika Lintilä kesk
Timo Mehtälä kesk
Hilkka Kemppi kesk
Eeva Kalli kesk
Antti Kurvinen kesk